

PASAKOJU APIE DABARTĮ, PRAEITĮ IR ATEITĮ TEKSTO SUPRATIMAS

perskaityk tekstą.

Džanis Rodaris

– Eime, aš tau parodysiu rūmus, –
tarė ponis Martinui.

Kiek ten buvo kambarių, salių
ir prabangių menių! Ir kiekvienas
kambarys buvo kimšte prikimštas
lobių. Ko tik čia nebuvo! Ir deimantų,
ir visokių brangakmenių, o apie
auksą ir sidabrą nėra ko ir kalbėti.

Eina Martinas su poniu per sales,
o jį vis sako:

– Imk, ką tik nori. Jei nepaneši, duosiu tau savo karietą.

Ilgai Martino prašyti nereikėjo. Kai jis susiruošė išvažiuoti, karieta buvo pilnutėlė
auksu ir brangakmeniu. Ant pasostės¹ sėdėjo mokytojas šuo. Jis mokėjo vikriai vadelioti²
arklius ir garsiai lodavo, jei šie sulėtindavo žingsnį arba pasukdavo iš kelio.

O gimtajame kaime niekas jau nebesivylė pamatyti Martino gyvo. Ir kaip visi
nustebė, kai jis pasirodė kaimo pakrašty, ir ne bet kaip, o karietoje! Šuo vežėjas iškrovė
visus jo turtus, vikstelėjo uodegą, užsirabzdino³ ant pasostės ir akies mirksniu dingo,
tik kelias padulkėjo.

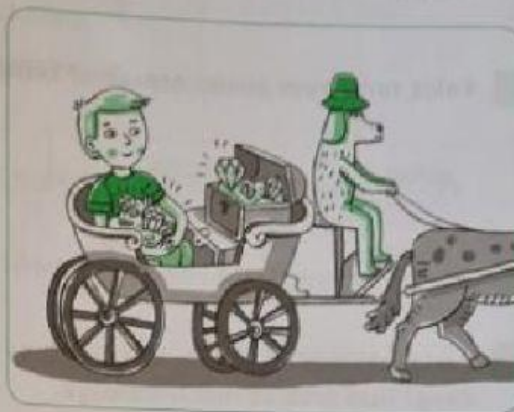
Martiną dosniai apdovanojo ir draugus, ir nedraugus ir turėjo kokią šimtą kartų
pasakoti apie savo nuotyki. Ir kiekvieną kartą jam bebaigiant pasakoti tai vienas, tai
kitas galvotrūkčiais dūmė namo, kinkė arklių ir lėkė keliu, kuris niekur nevedė.

Tačiau tą patį vakarą jie it musę kandę parsivilkdavo atgal, pikti ir išvargę.
Vieni sakė, kad miško tankynėje kelias dingsta tarp medžių, kiti – kad atsiremia į
neįžengiamus spygliuotus brūzgynus.

¹ pasostė – karietos sėdynė

vadelioti – valdyti arklių vadelemis

užsirabzdinti – sunkiai, nerangiai užlipti

SKAITYMAS. Atsakyk į klausimus.

1. Kas yra pasakojimo veikėjai? Teisingus atsakymus pažymėk.

Martinas

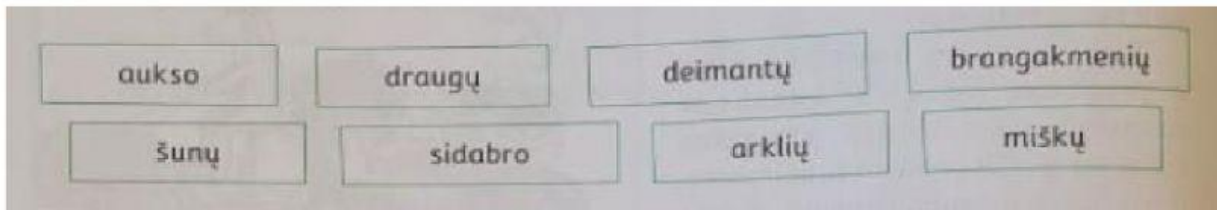
deimantas

ponis

karieta

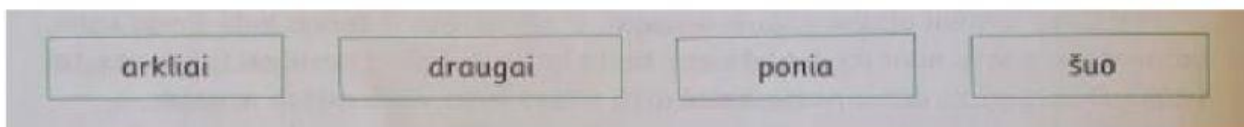
šuo

2. Kokių turtų buvo ponios namuose? Teisingus atsakymus pažymėk.

3. Kurie teksto žodžiai rodo, kad Martinas turtų prisikrovė labai daug? Tuos žodžius **rask ir nurašyk**.

4. Kas Martinui padėjo turtus parsivežti į jo gimtąjį kaimą? Atsakymus pažymėk.

5. Šuo tekste vadinamas vežėju. Kodėl jis taip vadinamas?

Todėl, kad iškrovęs turtus galvotrūkčiais dūmė namo.

Todėl, kad mokėjo vikriai vadelioti arklius.

Todėl, kad akies mirksniu dingo iš kaimo.

Todėl, kad garsiai lodavo.

6. Ką veikė šuo, kai karieta atvyko į kaimą? Pasirink ir pažymėk tolesnių įvykių grandinę.

Iškrovė -----padulkėjo-----apdovanojo.

Iškrovė-----užsirabždino-----dingo.

Iškrovė-----lojo-----užsirabždino.

Iškrovė-----pasuko-----užsirabždino.

7. Kaip galima apibūdinti pasakojimo veikėjus – ponį ir Martiną?

❖ Kuo Martinas ir ponis panašūs? Pasirink ir pažymėk atsakymą.

☐	Jie abu buvo dosnūs.	☐	Jie abu buvo pavargę.
☐	Jie abu buvo vikrūs.	☐	Jie abu buvo pikti.

❖ Pasirinktą atsakymą paaiškink. Remkis tekstu.

Jie abu buvo _____, nes

8. Kodėl žmonės, išgirdę Martino pasakojimą, lėkdavo keliu, kuris niekur nevedė?

Žmonės lėkdavo keliu, nes

9. Ką kuris pasakymas reiškia? Sujunk.

kimšte prikimštas
šimtą kartų pasakoti
galvotrūkčiais dūmė
it musę kandę
lėkė keliu

labai greitai bėgo
pilnutėlis
daug kartų pasakoti
greitai judėjo keliu
nieko nelaimėję

10. Kuo visus nustebino Martinas? Sunumeruok įvykius iš eilės.

	Ponia leido Martinui imti viską, ko tik jis nori.
	Kiekvieną kartą tai vienas, tai kitas kinkė arklį ir lėkė keliu, kurs niekur nevedė.
1.	Ponia pasisiūlė Martinui parodyti rūmus.
	Martinus dosniai apdovanojo ir draugus, ir nedraugus.
	Karieta buvo pilnutėlė aukso ir brangakmenių.
	Visi nustebė, kai Martinas pasirodė kaimo pakrašty, ir ne bet kaip, o karietoje.
	Kiekvienas kambarys buvo kimšte prikimštas lobių.

11. Kuris pavadinimas labiausiai tiktų šiam tekstui? Pažymėk.

	Šuo vežėjas.		Gimtasis kaimas.
	Ponios dovanos.		Spygliuoti brūzgynai.

RAŠYMAS.

1. Kurie veiksmo žodžiai nusako veiksmą, vykstantį dabar, šiuo metu, kurie – veiksmą, vykusį praeityje, o kurie veiksmą, vyksiantį ateityje? **Parašyk** juos į tinkamas vietas lentelėje.

tarė	parodys	eina	buvo	sako	duos
ims	dingsta	sėdėjo	atsiremia	mokėjo	sakys

PRAEITIS	DABARTIS	ATEITIS

2. Kiekviename stulpelyje yra netinkamas žodis. Kuris tai žodis? Jį pažymėk.

	atsiremia
	dingsta
	važiuos
	neveda

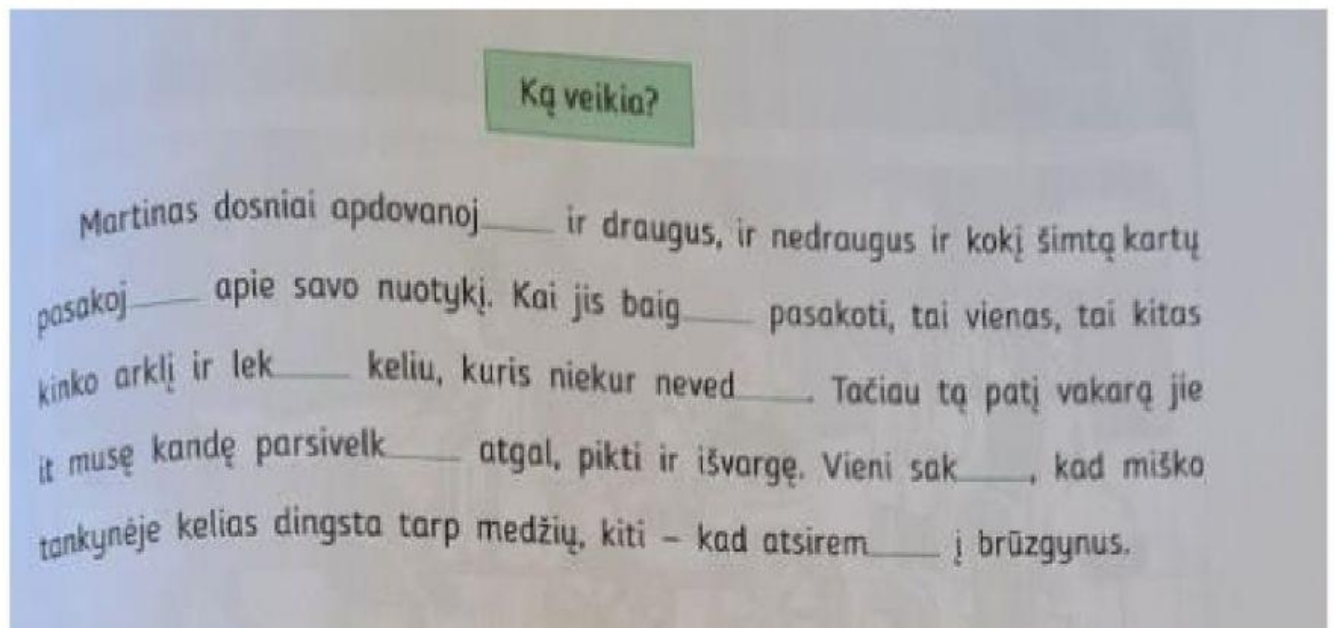
	važiuoja
	atsirėmė
	dingo
	nevedė

	dings
	atsirėmė
	neves
	važiuos

3. Užpildyk lentelę. Pakeisk žodžius taip, kad atsakytų į pateikiam klausimą.

Ką veikė? (praeitis)	Ką veikia? (dabartis)	Ką veiks? (ateitis)
	sako	
piešė		
		svajos

4. Kas vyksta kaime? Parink veiksmo žodžiuose praleistas raides. Tie žodžiai turi nusakyti veiksmą, vykstantį **dabar, šiuo metu**.

5. Pakeisk veiksmo žodžius (**tekste šie žodžiai paryškinti**) taip, kad jie nusakytų veiksmą, vykusį **praeityje**. Žodžius parašyk. (jei nori, gali ir sakinius).

Kaip visi **nustemba**, kai Martinas **pasirodo** kaimo pakraštyje! Šuo vežėjas **iškrauna** jo turtus, **užlipa** ir **atsisėda** ant pasostės ir akies mirksniu **išnyksta**.

Ką veikė?

6. Apžiūrėk paveikslėlį. Kas ką veikia?

Ką veikia Martinas? Kas vyksta kaime? Sugalvok ir parašyk bent keturis (4) sakinius. Remkis paveikslėliu. Vartok pateiktus veiksmo žodžius.
